

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาจะนำเสนอสรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังหัวข้อต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การศึกษา
2. วิธีดำเนินการศึกษา
3. สรุปผลการศึกษา
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่มีอายุ ประสบการณ์ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะของผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

วิธีดำเนินการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้ประชากร คือ บุคคลตามข้อเสนอของชุมชน และได้รับการแต่งตั้งจากนายกเทศมนตรีเมืองมหาสารคาม เพื่อเป็นผู้แทนชุมชนร่วมเป็น คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบปลายปิดและปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ประสบการณ์ และระดับการศึกษา โดยใช้รูปแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับการวัดความรู้ความเข้าใจของผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 7 คณะ ของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบสอบถามและคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบให้เลือกรับตอบเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่งจาก 2 อย่าง ได้แก่ ใช่ ไม่ใช่

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับปัญหาของผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยแบ่งระดับของปัญหาเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกเทศมนตรีเมืองมหาสารคามและผู้แทนชุมชนที่ผ่านการประชาคมให้เป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปประสานงานกับนายกเทศมนตรีเมืองมหาสารคาม และผู้แทนชุมชนกลุ่มเป้าหมายในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้ศึกษาไปเก็บแบบสอบถามจากผู้แทนชุมชนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จำนวน 30 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง เพื่อกำหนดค่าสถิติ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า

1. การศึกษาสถานภาพส่วนบุคคลของผู้แทนชุมชน

ผลการศึกษา พบว่า

1.1 จำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน (ร้อยละ 36.67) และอายุระหว่าง 46 – 55 ปี จำนวน 11 คน (ร้อยละ 36.67) รองลงมา คืออายุระหว่าง 36 - 45 ปี จำนวน 8 คน (ร้อยละ 26.66) ตามลำดับ

1.2 จำแนกตามประสบการณ์ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 18 คน (ร้อยละ 60.00) รองลงมา คือ ประสบการณ์ 4 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน (ร้อยละ 23.33) และประสบการณ์ 2 – 3 ปี จำนวน 5 คน (ร้อยละ 16.67) ตามลำดับ

1.3 จำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 9 คน (ร้อยละ 30.00) ระดับประถมศึกษา จำนวน 6 คน (ร้อยละ 20.00) และระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 5 คน (ร้อยละ 16.67) ตามลำดับ

2. การศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ผลการศึกษา พบว่า ความรู้ความเข้าใจของผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 61.10) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับต่ำ ทั้ง 7 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ (ร้อยละ 65.24) คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา (ร้อยละ 64.84) คณะกรรมการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ (ร้อยละ 63.34) คณะกรรมการตรวจการจ้าง (ร้อยละ 63.33) คณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ

(ร้อยละ 58.57) คณะกรรมการรับและเปิดซองประกวดราคา (ร้อยละ 57.04) และคณะกรรมการเปิดซองสอบราคา (ร้อยละ 55.41) ตามลำดับ

3. ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่มี อายุ ประสบการณ์ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า

3.1 ผู้แทนชุมชน ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างโดยรวมไม่แตกต่างกัน เห็นได้จากผู้แทนชุมชนที่มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี อายุระหว่าง 46 – 55 ปี และอายุตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ

3.2 ผู้แทนชุมชนที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างโดยรวมไม่แตกต่างกัน เห็นได้จากผู้แทนชุมชนที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 1 ปี ประสบการณ์ระหว่าง 2 – 3 ปี และประสบการณ์ตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ

3.3 ผู้แทนชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างโดยรวมแตกต่างกัน เห็นได้จาก ผู้แทนชุมชนที่มีระดับการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความรู้ความเข้าใจโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา การศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีความรู้ความเข้าใจโดยรวม อยู่ในระดับต่ำ

4. สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้แทนชุมชน

ผลการศึกษาพบว่า

4.1 ปัญหาของผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.99$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 7 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คณะกรรมการจัดซื้อ โดยวิธีพิเศษ ($\mu = 3.36$) คณะกรรมการรับและเปิดซองประกวดราคา ($\mu = 3.08$) คณะกรรมการตรวจการจ้าง ($\mu = 3.06$) คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา ($\mu = 3.03$) คณะกรรมการจัดจ้าง โดยวิธีพิเศษ ($\mu = 2.96$) คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ($\mu = 2.78$) และคณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา ($\mu = 2.66$)

4.2 ข้อเสนอแนะของผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

4.2.1 ควรมีมาตรการในการป้องกันการเสนอราคาในกลุ่มเครือข่ายเดียวกัน

4.2.2 ควรมีการพิจารณาราคาตามราคาท้องถิ่น

4.2.3 ควรจัดระบบการส่งมอบงานซื้อ/จ้างให้เป็นไปตามขั้นตอน

4.2.4 ควรประชุมคณะกรรมการทุกฝ่ายเพื่อได้มีโอกาสปรึกษาหารือ

4.2.5 ควรให้คณะกรรมการควบคุมการก่อสร้างควบคุมงานเป็นไปตามขั้นตอนและแบบแปลนการก่อสร้างให้มากขึ้น

4.2.6 ควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างจากบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง การศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจของผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ โดยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า

1.1 หน้าที่ของผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นระเบียบที่มีเนื้อหา สาระ เป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องมีการวินิจฉัย ตีความ แปลความหมาย และให้สอดคล้องกับกฎหมายอื่นด้วย

1.2 กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละวิธีมีขั้นตอนมาก การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการอาจเข้าใจในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างเพียงบางเท่านั้น

1.3 การแต่งตั้งผู้แทนชุมชนนั้นให้ปฏิบัติหน้าที่เฉพาะภายในเขตชุมชนที่ตนอาศัยอยู่เท่านั้น ซึ่งชุมชนบางแห่งอาจไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เนื่องจากงบประมาณมีจำกัด ไม่สามารถจัดสรรได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ จึงไม่มีการจัดซื้อจัดจ้าง ส่งผลให้ผู้แทนชุมชน

ปฏิบัติหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ

1.4 ประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญต่อการคัดเลือกตัวแทนชุมชนเพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างเท่าที่ควร ซึ่งจำเป็นต้องใช้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ หรือมีประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อให้สามารถตรวจสอบการทำงานของท้องถิ่นได้

ผลการศึกษาสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ถักขณา เพ็ญพิบูลย์ (2546 : 52-53) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ตัวแทนประชาคมทราบบทบาทหน้าที่แค่เพียงว่า มีบทบาทหน้าที่ร่วมเป็นคณะกรรมการคณะใดคณะหนึ่งขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่ไม่ทราบว่าเมื่อเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการดังกล่าวแล้ว จะต้องทำหน้าที่อย่างไร มีความเข้าใจขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างเพียงบางอย่างเท่านั้น และสอดคล้องกับ สถาบันดำรงราชานุภาพและกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย (2542 : 114-119) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า มีปัญหาในการทำงานโดยความไม่พร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบปฏิบัติด้านต่าง ๆ อันเนื่องมาจากพนักงานส่วนตำบลส่วนใหญ่เป็นผู้ได้รับการบรรจุใหม่ พร้อมกับการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้พนักงานเหล่านี้ขาดประสบการณ์ในการทำงาน และบางคนไม่ได้ศึกษาระเบียบปฏิบัติให้ถ่องแท้ก่อนที่จะดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างหรือจัดทำงบประมาณ

2. ผลการการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจของผู้แทนชุมชน ในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีอายุ ประสบการณ์ และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน พบว่า

2.1 ผู้แทนชุมชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลเมืองมหาสารคาม ได้เปิดโอกาสให้มีการประชาคมผู้แทนชุมชนครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยไม่ได้กำหนดอายุ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นและประชาชนอย่างแท้จริง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนชุมชน ถูกกำหนดโดยระเบียบปฏิบัติ และหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามกฎหมายซึ่งจะต้องถือปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

2.2 ผู้แทนชุมชนที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้แทนชุมชนที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง

มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการกรรมการกับเทศบาลเมืองมหาสารคาม ใน
ระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน

2.3 ผู้แทนชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจใน
การปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างโดยรวมแตกต่างกัน โดยเป็นไปตามสมมติฐาน
ที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การได้รับการศึกษา ส่งผลให้มีพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ได้แก่
มีความรู้ความจำ มีความเข้าใจ สามารถแปลความ ตีความตลอดจนขยายความ สามารถนำไปใช้
ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน วิเคราะห์แยกแยะรายละเอียดเรื่องราวต่าง ๆ ว่าชิ้นส่วนใด
สำคัญที่สุด แล้วนำมาสังเคราะห์ และประเมินผลเพื่อวินิจฉัย ตัดสิน หรือตีค่าเรื่องราวต่าง ๆ
หรือประสบการณ์ที่ทั้งปวงที่คนได้รับรู้มา

ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้แทนชุมชนที่มีอายุ และประสบการณ์
แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างไม่แตกต่างกัน
สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เรืองฤทธิ์ ชำนาญศิลป์ (2548 : 47-49) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง
ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายว่าด้วยการพัสดุของบุคลากรในองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง
พบว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การทำงาน ในองค์การบริหารส่วนตำบล
ต่างกัน มีระดับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายว่าด้วยการพัสดุไม่แตกต่างกัน
สำหรับผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้แทนชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มี
ความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันนั้น สอดคล้องกับทฤษฎีของบลูม และคณะ (Bloom and others ;
อ้างถึงในสมนึก ภัททิยธนี, 2546 : 128) ซึ่งได้กล่าวถึงพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยแบ่งย่อย
ออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์
และการประเมินค่า

3. ผลการวิเคราะห์ปัญหา ข้อเสนอแนะของผู้แทนชุมชน

3.1 ปัญหาของผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง
ของมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปาน
กลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 7 ด้าน เรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีปัญหาด้านคณะกรรมการจัดซื้อ โดยวิธีพิเศษ คณะกรรมการ
รับและเปิดซองประกวดราคา คณะกรรมการตรวจการจ้าง คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา
คณะกรรมการจัดจ้าง โดยวิธีพิเศษ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ และคณะกรรมการพิจารณา
ผลการประกวดราคา และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ ด้าน

คณะกรรมการรับและเปิดซองประกวดราคา กรณีผู้เสนอราคาส่วนมากเป็นเครือญาติเดียวกัน และด้านคณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ กรณี พัสดุที่ต้องจัดซื้อโดยเร่งด่วนต้องรีบพิจารณา แม้ราคาสูง

3.2 ข้อเสนอแนะของผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ เทศบาลเมืองมหาสารคาม ควรมีมาตรการในการป้องกันการเสนอราคาในกลุ่มเครือญาติเดียวกัน ควรมีการพิจารณาราคาตามราคาท้องถื่น ควรจัดระบบการส่งมอบงานซื้อ/จ้างให้ เป็นไปตามขั้นตอน ควรประชุมคณะกรรมการทุกฝ่ายเพื่อได้มีโอกาสปรึกษาหารือ ควรให้ คณะกรรมการควบคุมการก่อสร้างควบคุมงานเป็นไปตามขั้นตอนและแบบแปลนการก่อสร้าง ให้มากขึ้นและควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างจากบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 เทศบาลเมืองมหาสารคาม ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แก่ผู้แทนชุมชน ตลอดจนเป็นข้อเสนอสู่เทศบาลเมืองมหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการประชาคมผู้แทนชุมชนในครั้งต่อไป

1.2 เทศบาลเมืองมหาสารคาม ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ทางระบบเสียง ไร้สายอย่างสม่ำเสมอ เป็นรายการเฉพาะ มีกำหนดเวลา ชัดเจน และติดตั้งสัญญาณให้ครอบคลุมทุกชุมชน ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ทราบทางสื่ออื่น ๆ ให้มากยิ่งขึ้น เช่น การปิดประกาศไว้ทุกชุมชน การบริการอินเทอร์เน็ต ชุมชน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผู้แทนชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม